

'מה למעלה'

שיעור לשבת פרשת עקב תשפ"ד

הרב מרדכי אלון שליט"א

ע"פ שיחה שנאמרה בערב ש"ק פר' עקב תשפ"ג. נערך משמיעה ע"י תלמידים

ואכלת ושבעת והתחברת לה' אלוקיך

יְשָׁא ה' | פְּנִיךָ אֱלֹהֶיךָ וְיִשָּׂם לְךָ שְׁלוֹם. (במדבר ו', כ"ו)

הקב"ה עונה להם - 'וכי איך לא אשא פנים לישראל? כשאני אמרתי להם "ואכלת ושבעת וברכת", והם מחמירים עלי עד כזית ועד כביצה", אז מה אני יכול לעשות? איך לא אשא להם פנים?'. כלומר לא רק שזו ההלכה שמי שאכל כזית צריך לברך, אלא שזהו הייחוס שלנו - שאנחנו מברכים גם על כזית. וצריך לזכור שמי שאכל כזית מברך ברכת המזון מדברי סופרים ולא מדאורייתא, כלומר לפי דברי סופרים הוא מקיים את המצווה - אבל דאורייתא הוא לא קיים! הוא אמנם מברך את אותה ברכה אבל הוא לא יכול להוציא ידי חובת ברכת המזון או זימון מישהו אחר שאכל כדי שביעה (כי הוא מחויב דרבנן והשני מחויב מדאורייתא). כלומר זה נשאר דרבנן אבל זה הייחוס שלנו, שאנחנו מקיימים בכזית. והשאלה עומדת במקומה - הרי התורה אמרה "ושבעת"!

יש כאן דבר מעניין ועמוק מאד, וננסה גם להבין נקודה נוספת; צריך להבין מדוע על המזון מברכים אחרי האכילה, כאשר אתה שבע, ואילו על דברי תורה אתה מברך לפני שאתה לומד אותם. מה ההיגיון בהבדל? לכאורה, אסור לו לאדם ליהנות מהעולם הזה בלא ברכה ולכן היה ראוי שחיוב הברכה על המזון יהיה לפני האכילה!

לברך כדי להתחבר למקור

בעל ה"משך חכמה" מדווינסק זצ"ל עונה על שתי השאלות הללו בתשובה גאונית, שחשובה מאד לנפש. ברכה איננה תפילה. תפילה אדם מתפלל כאשר חסר לו משהו, ואילו ברכה היא הדרך שבה הקב"ה איפשר לנו, דרך חכמים, לזכור אותו. כך אומר הרמב"ם -

נמצאו כל הברכות כולן שלשה מינים - ברכות הגנייה וברכות מצות וברכות הודאה - שהן דרך שבח והודיה ובקשה, כדי לזכור את הבורא תמיד וליראה ממנו. (הל' ברכות א', ד')

טבע האדם הוא לשכוח. וההוכחה פשוטה, שהרי מיד אחרי המצווה על ברכת המזון כתוב -

הַשְּׂמֵר לְךָ פֶּן-תִּשְׁכַּח אֶת-ה' אֱלֹהֶיךָ לְבַלְתִּי שְׁמֵר מִצְוֹתַי וּמִשְׁפָּטַי וְחֻקֹּתַי אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ הַיּוֹם. פֶּן-תֹּאכַל וְשָׂבַעְתָּ וּבְתִים טָבִים תִּבְנֶה וְיִשְׁבַּת. וּבְקִרְךָ וְצִאֲנֶךָ יִרְבִּינָךְ

ברכה דאורייתא

יש נקודה אחת שחוזרת על עצמה פעמים רבות בפרשת השבוע, ונגיע אליה דרך המצווה הראשונה המופיעה בפרשה, ברכת המזון -

כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ מִבִּיאֲךָ אֶל-אֶרֶץ טוֹבָה אֶרֶץ נַחְלֵי מַיִם עֵינַת וְתַהֲמֹת יִצְאִים בְּבִקְעָה וּבְהָר. אֶרֶץ חֹטֵה וְיִשְׁעָה וַיִּגְפֹן וְתַאֲנֶה וְרִמּוֹן אֶרֶץ-זֵית שֶׁמֶן וְדִבְשׁ. אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכַּנְתָּ תֹאכַל-בָּהּ לֶחֶם לֹא-תִחַסֵּר כָּל בָּהּ אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבִנֶיהָ בְּרֹזֶל וּמְהַרְרֶיהָ תַחְצֹב נַחֲשֹׁת. וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבְרַכְתָּ אֶת-ה' אֱלֹהֶיךָ עַל-הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן-לְךָ.

(דברים ח', ז'-י')

חז"ל למדו פה שזו הברכה היחידה שהיא מן התורה לעומת האחרות שהן מדברי חכמים. האמת היא שיש עוד ברכה אחת שלפי דעה אחת בחז"ל גם היא מן התורה, אך היא אינה להלכה ובוודאי שלא מופיעה ברמב"ם, והיא שברכת התורה - הברכה שלפני הקריאה בתורה - גם היא מדאורייתא. חז"ל לומדים את זה מהפסוק -

כִּי יִשָּׂם ה' אֶקְרָא הָבו גְּדֹל לְאֱלֹהֵינוּ. (שם ל"ב, ג')

כלומר התורה כולה היא שמות ה' ולכן 'כאשר אני אעלה לקרוא בתורה - אתם הבו גודל לאלוקינו, תענו לברכתי'. אנחנו גם יודעים שמן התורה את ברכת המזון יש לברך רק אחרי שביעה ואילו חכמים למדו שישראל החמירו על עצמן עד כזית - שמי שאוכל כזית פת חייב לברך ברכת המזון. ונשאל שאלה - זה נחמד מאד להחמיר כל מיני חומרות אבל מאידך כתוב בתורה במפורש שצריך לשבוע כדי לברך, ואין מי ששבע מאכילה בשיעור של כזית, אז מה הפירוש של החומרה הזו? וחז"ל לא סתם הביאו את זה כעוד הלכה אלא כשיח; חכמים מספרים (ברכות כ'): שכאשר באים המלאכים ומתלוננים לפני הקב"ה על החלטות בית הדין העליון (האמיתי), הם טוענים כלפיו - 'אתה אמרת בתורה בפרשת עקב -

כִּי ה' אֱלֹהֶיכֶם הוּא אֱ-לֹהֵי הָאֱלֹהִים וְאֲדַנִּי הָאֲדָנִים הָאֵל הַגָּדֹל הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר לֹא-יִשָּׂא פָנָיו וְלֹא יִקַּח שָׁחַד.

(שם י"י, י')

ואילו אתה עצמך נושא פנים לישראל, שנאמר -

את זה לימדה אותנו רות, אמה של מלכות; כאשר היא מלקטת בשיבולים בשדה בועז, בועז צובט לה קלי ונותן לה כמו כה מועטה, אך שם כתוב -

... וַיִּצְבֹּטְלָהּ קְלִי וַתֹּאכַל וַתִּשְׂבַּע וַתִּתֵּן... וַתִּשָּׂא וַתָּבוֹא הַעֲיִר וַתֵּרָא חֲמוּתָהּ אֵת אֲשֶׁר־לָקְטָהּ וַתּוֹצֵא וַתִּתֵּן־לָהּ אֵת אֲשֶׁר־הוֹתֵרָה מִשְׂבָּעָה. (רות ב', י"ד-י"ח)

המקרא לא סתם היה אומר שהיא שבעה ואם כתוב שהיא שבעה - אז היא באמת שבעה. כל אחד מרגיש את זה ולכן זה מאפיין את עם ישראל - כשאתה מחובר למשהו שבו אתה רוצה - אתה שבע. "ואיך לא אשא להם פנים?", אומר הקב"ה למלאכים, "אני אמרתי להם "ואכלת ושבעת וברכת", והאנושות אכן מבינה את זה כפשוטו - שהם שבעים פיסית, כשאוכלים שתי פיצות או משולש וחצי, אבל ישראל קבעו שכזית זה שביעה, כי לשבוע זה עצם הקישור שלי אל הקב"ה.

להיות שבע גם כשאתה רעב

זה מדהים הקשר לפרשה. הפרשה שלנו לא מתחילה בסיפור ברכת המזון אלא בסיפור המדבר, ושם כתוב -

וְזָכַרְתָּ אֶת-כָּל-הַדְּרֹךְ אֲשֶׁר הוֹלִיכָךָ ה' אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לְמַעַן עֲנֹתְךָ לְנִסְתָּךְ לְדַעַת אֶת-אֲשֶׁר בְּלִבְּךָ הִתְשַׁמֵּר מִצֻּוֹתַי אִם-לֹא. (שם ח', ב')

אם היו שואלים אותנו איפה הקב"ה עינה אותנו במדבר, היינו אומרים מן הסתם שהכוונה היא לארבעים שנות ההליכה, שלא היו מים, הלחם הקלוקל וכיו"ב, אך התורה אומרת שהכוונה היא -

וַיַּעֲנֶה וַיִּרְעַבְךָ וַיֹּאכְלֶךָ אֶת-הַמֶּן אֲשֶׁר לֹא יִדְעַת וְלֹא יִדְעוּן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֶיךָ כִּי לֹא עַל-הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ יַחֲיֶה הָאָדָם כִּי עַל-כָּל-מוֹצֵא פִי-הו' יַחֲיֶה הָאָדָם. (שם ג')

איך המן נותן תחושה של רעב? הסבר אחד נפלא הוא שהמן אכן לא נותן תחושה כזו אלא שהיה איסור להותיר ממנו למחרת, והעינוי היה שניצולי שואה של שמונים שנה היו צריכים ללכת לישון עם מקרר ריק. אמונה. זה הסבר יפה אך זה עדיין לא נותן הסבר איך המן עצמו נותן תחושת רעב. הרבי מליובאוויטש זיע"א מביא כאן הסבר מבריק - כשאתה אוכל עכשיו פרוסה עם ריבה, אני לא מצפה שיהיה לזה טעם של דג מלוח אלא טעם מתוק, של ריבה. כשאתה אוכל לחם - אני אוכל דבר שיש לו טעם מוגדר, כי הוא מוגבל, הוא צומח מן הארץ. לעומת זאת כאשר אני לוקח משהו מתוק לפה ופתאום מתגלה שהתבלבלתי והטעם שלו הוא בכלל חמוץ - זה יוצר תחושה של בלבול. כלומר שביעה היא תחושה של מילוי הרצון שלי, הצורך שלי. אני הנושא. המן לעומת זאת, היו לו כל הטעמים שבעולם שכן הוא היה לחם מן השמיים, לחם ה', ואם הקב"ה הוא אינסוף, הרי שגם הלחם הזה הוא אינסוף, ואילו כשאתה אדם מוגבל, עומד לאכול לחם כזה, אין לי אפשרות מצד עצמי טבעי לטעום בו את כל הטעמים שבעולם. ואם אני מוגבל הרי אני אוכל טעם

וְכֹסֶף וְזָהָב יִרְבֶּה-לָךְ וְכָל אֲשֶׁר-לָךְ יִרְבֶּה. וְרַם לְבַבְךָ וְשִׂכַחְתָּ אֶת-ה' אֱלֹהֶיךָ הַמּוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּיַת עֲבָדִים. (שם ח', י"א-י"ד)

ואם תברך לא תשכח את ה' אלקיך. אם כן, הברכה נועדה שלא לאפשר לטבע האנושי לשכוח את הבורא. זו גם משמעות המילה 'ברכה' בעברית - לשון הברכה, להבריק, היינו לקחת את הענף להבריק אותו אל הקרקע תוך חיבור אל השורש, ומכאן לזכור ולא לשכוח.

ומכאן נגיע לדברי המשך חכמה - החשש לשכוח את הקב"ה קיים בעיקר כאשר אני שבע. כשאתה רעב אני זוכר אותו מצוין ומתפלל אליו. כשמצאתי חניה אני שוכח אותו מהר מאד... הברכה היא כדי שלא נשכח, כלומר אני מתמלא גאווה וחושב שזה אני. החשש של "ורם לבבך ושכחת" ואמירת "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" הוא כאשר אני שבע. ולכן מברכים על המזון אחרי שביעה.

לעומת זאת, על התורה מברכים לפני לימודה, כי החשש קיים כשאתה עומד ללמוד תורה אך לא מפנים לעצמי לפני כן שזו לא חכמה אנושית, לא הסברה שלי ולא ההיגיון שלי ולא השכל שלי, אלא הכל זה "נותן התורה". לי אין שום אפשרות להתחבר עם התורה, עם האינסוף, אלא רק מפני שהוא בחר בנו מכל העמים והוא נתן לנו את תורתו - ולא בגלל רמת האי. קיו. שלי. אם את זה אתה לא מבין לפני שאתה בא ללמוד תורה - עדיף שלא תלמד! זה יהיה סם המוות עבורך. ה-'הישמר לך פן תשכח' כשאתה בא ללמוד תורה, צריך להיות לפני הלימוד. "כי שם ה' אקרא" זו לא פילוסופיה, מה אני חושב, מה אני ומי אני, אלא זה "אשר בחר בנו מכל העמים", ואני לומד את זה בשם כל ישראל, אני לומד את דבר ה'. אין שום היגיון שאני אוכל להתחבר עם האינסוף, וזה קורה רק בגלל שה' עצמו ציווה עלי ללמוד תורה ונתן לי את הכח הזה. לכן עכשיו כשאתה מברך על התורה, לפני הלימוד, אני יכול ללמוד תורה!

צדיק אוכל לשובע נפשו

ועתה לשאלה השניה - לגבי "ואכלת ושבעת". איך אפשר לברך על אכילת כזית? זהו כוחם של ישראל. כשהם באו לעולם הם באו לגלות שלשבע אינו מושג אובייקטיבי. כשאתה מחובר למקום, אז - "צדיק אכל לשבע נפשו...!" (משלי י"ג, כ"ה), וגם בכזית אני יכול לשבוע. התורה ביקשה שזה יהיה בכדי שביעה אבל עניינם של ישראל הוא שאצלם השובע אינו דבר טכני של כמה מנות אכלתי אלא "...וּבָטַן רְשָׁעִים תִּתְחַסֵּר" (שם, בטן הרשעים במהותה חסרה. ואילו הצדיק אוכל לשובע נפשו - כשאתה יודע שאני אוכל משל הקב"ה, עצם קבלת האינסוף הזה, משביעה אותי למרות שאולי פיסית אני רעב.

"ויענך וירעיבך" - לאכול מאינסוף זה להרגיש רעב תמידי ועוד ועוד ועוד, מתוך תחושת שובע, כי אני מחובר לאינסוף. יש ביטוי מפורסם בחז"ל -

לא ניתנה תורה לדרוש אלא לאוכלי המן (מכילתא דרשב"י, בשלח ט"ז)

מעתה נבין את הקשר - התורה היא הפגישה עם האינסוף והיא ניתנה לדור אוכלי המן. הם פגשו את האינסוף כל בוקר. לכן הם ידעו כל אחד איפה הוא נמצא ביחס לחיבור אל האינסוף, כפי שחז"ל מביאים¹ שהמן היה יורד לרשעים רחוק מהאהל, ולבינוניים כך ולצדיקים כך, אבל בסופו של דבר כולם קיבלו מהמן. גם הרשעים אכלו מהמן, כלומר גם הם היו קשורים אליו. הרעיון הזה שלאכול מהאינסוף ולהישאר רעב כל הזמן - אבל להיות כל הזמן שבע, מחובר לשקע, ולהצליח לומר "ואכלת ושבעת" גם בכזית, זה החידוש של עם ישראל. והוא הסיבה שבשבילה הקב"ה בורא אותנו, הוא הסיבה שבשבילה "ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום".

איסור גאווה - מצוה או לא?

זה יסוד גדול מאד והוא אף יסביר לאחריו דברים רבים. על הפסוקים של "השמר לך פן תשכח.. ורם לבבך ושכחת את ה' אלוקיך", יש דעה בפוסקים (מובא בסמ"ג) שזוהי מצוות לא תעשה שלא להתגאות, שנאמר - "ורם לבבך ושכחת את ה' אלוקיך", אבל הרמב"ם בספר המצוות לא מנה איסור זה בתוך תרי"ג המצוות. שואל הרבי מליובאוויטש זיע"א - אם זה כל כך יסודי, למה באמת הרמב"ם לא מנה את זה למצווה בפני עצמה? ותשובתו מופלאה - בהל"ע"ז מביא הרמב"ם שכאשר אדם מתגאה הוא בעצם עובד ע"ז, וזה עומק הפסוק בתהילים -

לֹא יִהְיֶה כֶּךָ אֵל זֶר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נָכַר. (תהילים פ"א)

שבתוכך לא יהיה אל זר. וכשהרמב"ם מנה את איסור עבודה זרה - הוא כלל בזה גם את האיסור של הגאווה. גאווה היא עבודה זרה ואין צורך למנות את זה כלאו בפני עצמו. זה פשוט. והדבר הזה איננו רק רעיון עצום בפרשה אלא אנחנו רואים אותו בעינינו, וצריך לדבר עליו בזירות - אבל הניסיון האמיתי של ארץ ישראל הוא מה קורה כאשר אתה שוכח את ה' אלוקיך. כאשר אתה אוכל וזורע ופועל, ולא מחבר את זה לה' אלוקיך - לאן זה יכול להביא אותנו חלילה. זה יכול לקרות גם בגלות אבל שם יש "פרס" - הגלות היא מן רעב כזה, אתה יודע שאתה לא באמת בבית, שגם אם יש לך וילה גדולה או ארמון, הרי שגם אם לא בדור הזה אז בדור הבא אתה תחטוף את 'הפליק', ואתה תצטרך איכשהו להיזכר מי אתה - "ובצר לך ומצאוך כל הדברים..." (דברים ד', ל') ואתה תחזור בתשובה. יש תכנית שקראנו עליה בפרשת השבוע שעבר, ובתשעה באב - תכנית מילוט. כל הגלות נועדה

עוגות רשעים טחנו בריחים (במדבר יא, ח) או דכו במזוכה" (יומא ע"ה)

אחד אבל מרגיש שהלחם הזה הוא אינסוף - ולכן אני כל הזמן רעב, לכל מטעמים שיש בלחם הזה, כלומר יש בי רעב אינסופי לאינסוף. כשאני אוכל דבר מוגבל ומוגדר, אני לא רעב אלא שבע, אבל כשאני יודע שאני אוכל את המן, את האינסוף, אז אני כל הזמן רעב לעוד ועוד אינסוף.

תורה לאוכלי המן

חז"ל בגמרא אומרים -

אמר רב נחמן משה תקן לישראל ברכת הזן בשעה שירד להם מן יהושע תקן להם ברכת הארץ כיון שנכנסו לארץ דוד ושלמה תקנו בונה ירושלים דוד תקן על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ושלמה תקן על הבית הגדול והקדוש הטוב והמטיב ביבנה תקנה כנגד הרוגי ביתר. (ברכות מ"ח:)

ונשאלת השאלה - יהושע תיקן את הברכה על הארץ שלנו ולכן אנחנו צריכים להמשיך ולברך גם היום את הברכה, וכן ברכת בונה ירושלים שתקנו דוד ושלמה - זה על אותה ירושלים (וגם כאשר אני ל"ע בגלות ממשיכים לברך כי מדובר על הארץ), אבל ברכת הזן תוקנה על המן ולכן לכאורה היה צריך לשנות את נוסחה, כי אנחנו אוכלים כיום לחם מן הארץ ולא מן השמיים. הארץ היא אותה ארץ, ירושלים היא אותה ירושלים אבל הלחם אינו אותו לחם. הוא אחר! על לחם השמיים היו מברכים "המוציא לחם מן השמיים", וא"כ איך הברכה שתיקן משה רבנו תקפה על הלחם שאני אוכל מהארץ?

אבל זהו בדיוק הרעיון של ברכת המזון - הרצון הוא שאני אבין שהלחם שלי מן הארץ הוא בדיוק אותו לחם מן השמיים שהיה בימי משה. הוא לא ממני אלא ממנו ית'. "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך - על הארץ הטובה אשר נתן לך". האם אתה מצליח להברך את ה' אלוקיך בארץ שממנה אתה מוציא את הלחם? ואם כן - אתה תמיד שבע ולכן אתה יכול לברך אחרי אכילת כזית. הניסיון במן היה להרגיש שאני אוכל אינסוף - וכך הניסיון בארץ ישראל הוא להרגיש שאני אוכל מהאינסוף. וזה ניסיון קשה מאד. "ואיך לא אשא להם פנים והם מחמירים עלי עד כזית ועד כביצה". מלאכי השרת טוענים שאסור לקב"ה גם הוא לקחת שוחד, כפי שהוא כתב בתורתו, והקב"ה עונה להם - 'זה נכון, אני לא יכול לקחת שוחד מהאנושות, אבל ישראל מתעלים מעל האנושות, מעל המציאות האנושית. אצלם שביעה זה כזית'. איך מגיעים לשם? - כמו אצל רות שיודעת לאן היא מבקשת להתחבר. היא אוכלת ושבעה ומותירה ומביאה לחמותה שדרכה היא מתחברת לעם ישראל ותהיה לאשתו של בועז, וממנו ואיתו תביא את המשיח. ולכן היא באמת שבעה, פיזית.

¹ "צדיקים ירד על פתח בתיהם בינונים יצאו ולקטו רשעים שטו ולקטו כתיב לחם וכתיב עוגות וכתיב וטחנו הא כיצד צדיקים לחם בינונים

תתגבר... - [ואנחנו לא צריכים ללמד את הרב קוק אהבת ישראל מהי. הוא יודע את זה בעצמו, הוא מסודר. הוא בא להסביר לנו את האמת הפנימית -] ... **אז אין די באר גודל האסון. אבל בה' בטחתי שלא יתן למוט רגלינו וכל חרד לדבר ה' וכל חפץ בישועת עמו יעמוד על דגלנו..**" (אגרות הראיה, אגרת קמ"ד, שנת תרס"ח)

והוא קורא לכל אותם יהודים 'בואו הנה' - ונתחיל ליסד בציון פינת יקרת, ולהחיות את הישוב החדש, על בסיס טהרת האמונה, המחוברת עם ששון החיים ודרישת משאלותיהם הצודקות, והי' ד' עמנו, לקומם הריסות עמנו לדור דורים, ולאותו עורך נכבד - ואתה, עורך נכבד, שים נא ידך עמנו, ובא בראש כל חלוץ, לימין ד' רוממה. הוא מבטיח שבעז"ה היה ה' עמנו דור דורים, ואנחנו מאמינים בני מאמינים ובטוחים - אבל הניתוח הזה הוא פלאי וכל כך רלוונטי לצערנו.

כשאוכלים לחם מן השמיים זה לא משנה מה המדרגה הרוחנית שלך. אתה אוכל אינסוף ואתה אוכל אותו בטעם מוגבל. אבל כש-'אני עשיתי ובניתי ופיתחתי והייתי, ואני הזזתי את הטנקים ואני הכל' - אתה שבע ושמן, וזה יכול "להפוך למשחית ולמפלצת ולסוף לשנאת ישראל". ויש בזה הסבר פסיכולוגי מדהים - כי אתה מזהה כאן דבר אדיר, אינסופי, שאתה לוחם ופועל למענו, אבל אתה מפספס אותו לכן אתה שונא אותו וכועס עליו ומתקצף נגדו.

שמחה וששון, תודה וקול זמרה

פרשת עקב מתחילתה ועד סופה היא הפרשה של ימינו אנו. וגם ההפטר, כמו תמיד ויותר מתמיד, מסתיימת בפסוק -

פִּי-נְתָחַם ה' צִיּוֹן נַחֵם כְּלִי-חֲרָבָתִיָּה וְיִשֶׁם מִדְּבָרָהּ כְּעֵדֶן וְעֲרַבְתָּהּ כְּגִדְהָ שֶׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִמְצָא בָּהּ תוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה. (ישעיהו נ"א, ג')

אנחנו רואים את המחצית הראשונה של הפסוק מתקיים בנו, בעוצמות מופלאות גם אם לא במילואו, וכעת עלינו לצפות ולפעול גם שתתקיים בנו המחצית השניה - "ששון ושמחה ימצא בה, תודה וקול זמרה" במהרה בימינו, לגאולה שלמה בקרוב.

השיעור מוקדש **לזכות עם ישראל**, ויובי הארץ וחוזה לה, **להצלחת ושמירת חיילי צה"ל, להשבת החטופים מחרוזת בשלום, להשבת כל החטופים לקבר ישראל, לע"נ כל החטופים על קידוש ה' בארצנו המלחמה ולע"נ ולהבייל לרפואת כל הפצועים וחוזלים ובתוכם בנימין בן שושנה, עמרם בן אייזח חייה, וליוזוג העון ליעל רחל בת אריאל אסתר תחי' להקדשת שיעורים ניתן לפנות בחודעת וואטסאפ לעמנואל - 054-7500516**

לזה ששם, מרחוק, "ושבת עד ה' אלוקיך", אבל פה בארץ המנגנון הזה לא עובד, כי פה אתה כבר בבית, וכשהמנגנון לא עובד זה יכול להיות הדבר הכי מסוכן, כי אז צריך להתחל את הכל מההתחלה ואז נוצרת ל"עגלות חלילה. מהות המנגנון היא בגלות - אתה תתגלגל ותתגלה מחדש. בארץ זה נראה רגוע - מה אנחנו לא עושים כדי שכל יהודי יבוא לארץ. זה דבר עצום.

כשהפנים אינו יהודי

אני מבקש לצטט מאיגרת מדהימה של מרן הרב קוק זצ"ל שהוא כתב לפני כמעט מאה ועשרים שנה. הוא כתב אותה על אנשים חשובים שבאו לארץ, בנו אותה אבל קצת שכחו את התוכן האמיתי, הפנימי. הוא ממען אותה ליהודים יוצאי גרמניה שלא יאחרו את המועד. 'בואו הביתה'. הוא מזכיר להם את הרב הירש ז"ל, הוא קורא להם לבוא ולהכניס את התורה שלו עם ההשכלה והחכמה כשהכל מחובר לקב"ה - 'ואל תתנו שאנשי התורה, שלומי האמונים, ילכו הצידיה ותעלה עוצמת אלה שמדברים "לאומיות מזויפת בגרמים של היסטוריה וחיבת השפה העברית, המלבישה את החיים צורה ישראלית מבחוץ במקום שהפנים כולו הוא אינו יהודי". זה הרב שאהבתו את החלוצים ואת הארץ היו הדבר הגדול ביותר בעולם!

אם נעזוב את שעת הכושר של התחלת התפתחות היישוב, והחלישות הגופנית והרוחנית וחסרון אמצעי המלחמה יבואו עד מרום קיצם אצל שלומי אמונים שבארץ ישראל, והיז הרמה המחומשת בהפקרות ובדרכי הגויים, באין זכר לקדושת ישראל באמת, המחפה את חרסיה בסיגים של לאומיות מזויפת בגרמים של היסטוריה וחיבת השפה [העברית], המלבישה את החיים צורה ישראלית מבחוץ במקום שהפנים כולו הוא אינו יהודי, העומד להיות נהפך למשחית ולמפלצת ולסוף גם כן לשנאת ישראל וארץ ישראל, כאשר כבר נוכחנו על פי הניסיון [הכוונה היא לסוף ימי החשמנאים והורדוס, שם בחיצוניות היה מקדש ישראלי מופלא שמי שלא ראהו לא ראה בנין נאה מימיו, והיו שירים ישראליים וכו'. שם בגלות, הוא יטבע בתהום הנשיה ויעלם בספרים מעלים אבק של כל מיני פילוסופיות שנעלמו, ואז בעוד דור או שניים או שלשה תופיע התעוררות, אבל כאן בארץ, אם חלילה "ושכחת את ה' אלוקיך", אם חלילה תאכל ותשבע ולא תברך, הרי שהסכנה היא אחרת לגמרי -] (אם כאשר כל זה יקרה) היד הטמאה הזו